

Handicap- og psykiatripolitik

Forslag

Middelfart
KOMMUNE

Forord

Handicap- og Psykiatropolitik er én af de politikker, Byrådet har besluttet at formulere i den første valgperiode i den nye Middelfart Kommune.

Formålet med politikkerne er at sætte rammerne for en realisering af Byrådets vision "Sammen bygger vi broer til fremtiden". Politikkerne bliver styrende for opgavevaretagelsen på det pågældende område og for, hvilke indsatser og handlinger, der iværksættes.

Handicap- og psykiatropolitikken er en del af Middelfart Kommunes kommuneplan: Middelfartplanen. Med Middelfartplanen ønsker vi at skabe et samlet dokument, spændende fra vision over strategi til mål og rammer for den kommunale virksomhed og for Middelfart Kommunes fremtid. Dermed er grundlaget skabt for en helhedsorienteret udvikling og konkrete indsatser.

Byrådet har besluttet, at tilblivelsen af samtlige delelementer i Middelfartplanen skal følge Planlovens bestemmelser. Hermed lever Middelfartplanen op til lovgivningens krav til en kommuneplan, og ikke mindst sikres borgerinddragelse i alle led.

Politikkens opbygning

1. Indledning
2. Vision for Handicap- og Psykiatriområdet
3. Politik med målsætninger indsatsområder og evaluering
 - Fra barn til voksen
 - Børn af psykisk syge
 - Indflydelse og medbestemmelse i forhold til eget liv
 - Tilknytning til arbejdsmarkedet
 - Fritidslivet
 - Fysiske rammer, herunder mulighed for en bolig efter egne behov og tidssvarende boliger til alle handicapgrupper
 - Tilgængelighed, herunder mobilitet i forbindelse med benyttelse af diverse tilbud i kommunen
 - Mainstreaming

1. Indledning

Handicap- og Psykiatripolitikken omhandler mennesker med manglende eller begrænsede muligheder for at deltage i det almindelige samfundsliv på lige fod med andre grundet fysisk eller psykisk handicap. Der er tale om mennesker, der i varierende omfang har brug for en livslang støtte og vejledning.

Handicap- og Psykiatripolitikken tager sit udgangspunkt i FN's standardregler om lige muligheder for handicappede. Det betyder, at der er nogle grundlæggende forudsætninger, som kræves for, at handicappede kan leve et liv på lige fod med ikke-handicappede. Derfor har FN-landene forpligtet sig til at have øget opmærksomhed på de 22 regler, der vedrører rettigheder, behov, tilgængelighed etc. Politikken skal være grundlaget for at sikre, at vi i Middelfart Kommune arbejder for, at alle får de samme muligheder for at deltage i samfundslivet.

Den 4. juni 2007 blev kommissoriet for denne politik godkendt i Byrådet. I kommissoriet blev der fastlagt de særlige fokusområder, som politikken er bygget op omkring. Dialog, åbenhed og medinddragelse er vægtet højt gennem hele forløbet, hvorfor denne politik er et udtryk for en konkretisering af de mange udsagn og input, vi har fået fra interessenter undervejs i processen.

Politikken er et vigtigt politisk styringsinstrument, for vi har et ønske om at få Handicap- og Psykiatripolitikken tænkt bredt ind i kommunen indenfor den økonomiske ramme, så derfor har vi formuleret en politik, der vil influere på kommunens aktiviteter i rigtig mange sammenhænge og indenfor de nuværende ressourcer.

2. Vision for Handicap- og Psykiatriområdet

Middelfart Kommune ved, at det kræver viden og rummelighed, hvis alle borgere skal have mulighed for at benytte de samme tilbud. Derfor vil vi i samarbejde med brugere, råd, organisationer, foreninger, virksomheder, fagfolk og pårørende skabe rammerne og dermed mulighederne for, at mennesker med et fysisk eller psykisk handicap kan deltage aktivt i samfundslivet.

Middelfart Kommune vil fortælle den gode historie om, at i Middelfart er handicappede en naturlig del af dagligdagen på vores arbejdspladser, på uddannelsesstederne, i boligområderne, i naturen samt i kultur- og fritidslivet.

Vi har engagerede medarbejdere, som brænder for deres virke, og som ønsker at skabe nærhed og sammenhæng i den handicappedes liv.

Vi tilpasser indsatsen på Handicap- og Psykiatriområdet efter den enkelte borgers behov, ønske og forudsætninger med en bred vifte af tilbud. Det betyder, at vi lægger vægt på, at det er den enkelte, der bestemmer over eget liv, og derfor understøtter vi, at enhver tager ansvar for eget liv. Vi har en intention om at mindske de barrierer, man har eller oplever som handicappede eller pårørende.

Middelfart Kommune vil fremstå som det gode eksempel i bestræbelserne på at skabe rammerne for handicappedes muligheder for at deltage aktivt i samfundslivet.

3. Politik med målsætninger indsatsområder og evaluering.

Handicap- og Psykiatripolitikken er opdelt i otte fokusområder

- Fra barn til voksen
- Børn af psykisk syge
- Indflydelse og medbestemmelse i forhold til eget liv
- Tilknytning til arbejdsmarkedet
- Fritidslivet
- Fysiske rammer, herunder mulighed for en bolig efter egne behov og tidsvarende boliger til alle handicapgrupper
- Tilgængelighed, herunder mobilitet i forbindelse med benyttelse af diverse tilbud i kommunen
- Mainstreaming

For hvert fokusområde er visionen omsat til en politisk retning og en række målsætninger.

Vi har også i denne politik beskrevet, hvad Middelfart Kommune vil gøre for at realisere visionerne. Vi vil også gerne tydeliggøre, hvilke succeskriterier vi stiller op for indsatsen. Derfor beskriver vi, hvad det konkret er vi forventer os, der skal komme ud af de målsætninger, vi har beskrevet på de foregående sider.

På den måde er det vores hensigt at måle os selv, så vi og andre kan vurdere, om vi har opnået de ønskede resultater og effekter af vores initiativer. Det gør vi, for at vi kan lære og blive klogere på, om vores indsats virker i forhold til de mål, vi søger at nå. Derfor beskriver vi også, hvordan og hvornår vi vil evaluere disse mål.

Fra barn til voksen

Middelfart Kommune vil sikre, at den unge handicappede og dennes pårørende oplever en naturlig og glidende overgang mellem barn- og voksenlivet.

For at realisere denne vision betyder det, at vi vil

- sikre overgangen sker på en professionel og respektfuld måde af hensyn til barnet og forældrene.
- sikre den unge og forældrene inddrages aktivt i handleplanen, når den unge fylder 17, hvor der udpeges en tovholder, der har ansvaret for, at planen effektueres.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, at den unge handicappede og deres pårørende **oplever en naturlig og glidende overgang mellem barn og voksen** vil vi:

når den unge fylder 18 år og overgår fra "børneparagraffer" til "voksen paragraffer" have fokus på følgende områder:

- skole – uddannelse og beskæftigelsesområdet
- forsørgelse

- boliger
- fritid
- ydelser efter den sociale lovgivning
- samarbejdet med pårørende og brugerorganisationer.

Vi vil sikre en let tilgængelighed til information i forhold de unge handicappedes muligheder (projekt Mainstreaming).

Evaluerings af målene sker ved, at

- For at undersøge, om den unge har haft en god oplevelse af at overgå fra barn til voksen, udsendes et spørgeskema til vedkommende og dennes pårørende efter det fyldte 19. år. Spørgeskemaundersøgelserne starter i 2009.

Børn af psykisk syge

I Middelfart Kommune vil vi arbejde på at styrke børn og unge, der vokser op med en psykisk syg forælder. Vi vil skabe mulighed for, at de har let adgang til rådgivning, således at de kan have et godt og almindeligt børne- og ungeliv.

For at realisere visionen betyder det, at vi vil

- synliggøre, hvad det vil sige at vokse op som barn/ung med en psykisk syg forælder.
- tilbyde børne- og familiesamtale
- arbejde på at etablere en åben anonym rådgivning

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, at **synliggøre hvad det vil sige at vokse op som barn/ung med en psykisk syg forælder**, vil vi:

- tilbyde undervisning til både personale og børn/unge på skoler, institutioner m.m.

For at leve op til målsætningen om at **tilbyde børne- og familiesamtale** vil vi

- have fokus på at benytte de uddannede nøglepersoner. (Nøglepersoner er personer uddannet til specielt at tale med børn/unge, der vokser op med en psykisk syg forælder.)

For at leve op til målsætningen om at **arbejde på at etablere en åben anonym rådgivning** vil vi

- oprette en åben anonym telefonlinie, hvor man kan komme i kontakt med en af vores uddannede nøglepersoner på bestemte tidspunkter.

For alle 3 områder gælder desuden, at informationerne bliver tilgængelige på kommunens hjemmeside.

Evaluering af målene sker ved, at

- At skole- og institutionsledere hvert andet år, via spørgeskema, tilkendegiver, om de som følge af den tilbudte undervisning er blevet bedre til at tackle børn og unge med en psykisk syg forælder.
- At der årligt har været >10 forespørgsler på børne- og familiesamtaler med en nøgleperson.
- At der er etableret en forsøgsordning med en åben anonym rådgivning senest 2009.

Indflydelse og medbestemmelse i forhold til eget liv

Middelfart Kommune vil sikre brugere med svage sociale kompetencer indflydelse på eget liv, så vi vil tilbyde hjælp og støtte til de behov og forudsætninger den enkelte har.

For at realisere visionen betyder det, at

- det er synligt, hvilke muligheder og indflydelse den enkelte borger har i de enkelte tilbud.
- sikre kvalitet og sammenhæng i tilbudene og give den enkelte bruger en ukompliceret adgang til den offentlige forvaltning.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, at det er synligt, **hvad det samlede tilbud på området er, og hvad indholdet og muligheder for indflydelse i det enkelte tilbud er**, vil vi:

- beskrive det enkelte tilbud i et samarbejde mellem brugere og personale, så det bliver synligt, hvad indhold og mulighed for indflydelse er.
- styrke indsatsen omkring brugere, som har meget svage sociale eller væsentlig nedsat funktionsevne gennem handleplaner, så det fremgår hvilke muligheder, der er beskrevet for denne.

For at leve op til målsætningen om **at sikre kvalitet og sammenhæng i tilbudene, og give den enkelte bruger en ukompliceret adgang til den offentlige forvaltning**, vil vi:

- etablere brugerråd for henholdsvis Handicap- og Psykiatriområdet, hvor hvert tilbud har mulighed for at være repræsenteret.
- undersøge muligheden for og evt. etablere en ordning, som gør det lettere for den enkelte bruger at få afklaret sine rettigheder omkring de sociale tilbud.
- indtænke udarbejdelse af pjecer, lydbånd og uddanne brugere, der kan hjælpe andre.
- etablere et forsøgsprojekt med mulighed for hjælp uden for tilbudenes åbningstid i form af telefonisk kontakt.

Evaluering af målene sker ved, at

- der i de enkelte tilbud er beskrevet, hvad indhold og mulighed for indflydelse er inden primo 2009.
- der inden ultimo 2009 er etableret brugerråd.
- der senest 2010 fremlægges forskellige modeller til en styrkelse af kontaktmulighed mellem bruger og forvaltning.
- der skal laves en tilfredshedsundersøgelse af brugergruppen i 2010, hvor udækkede behov og ønsker samtidig afklares.
- behovet for en telefonisk kontakt mulighed evalueres ud fra de registrerede opkald.

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Vi vil sammen med Jobcenteret have fokus på rummelighed. Det vil sige, at personer med varig nedsat arbejdsevne bliver opmærksom på muligheder for at bruge deres rest erhvervsevne og deltage i arbejdslivet.

For at realisere visionerne betyder det, at vi vil

- sammen med de handicappede arbejde for, at de har mulighed for at deltage i fællesskabet og udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet på trods af deres fysiske eller psykiske handicap.
- have, at Middelfart Kommune i fremtiden skal være blandt de bedste kommuner i Danmark, der får flest borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen tilknyttet arbejdsmarkedet.

Målsætninger

For at leve op til målsætninger om, **at alle borgere i Middelfart Kommune, med varige begrænsninger i arbejdsevnen, får mulighed for at deltage i fællesskabet og udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet**, vil vi

- etablere et formelt samarbejde mellem Jobcenteret og Handicap- og Psykiatriafdelingen omkring jobformidling af borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen.
- sikre, at de handicappede informeres om deres muligheder for at udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet, så de på denne måde får hjælp til at være aktiv jobsøgende.
- få afdækket omfanget af de borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der ønsker at være tilknyttet arbejdsmarkedet.
- sikre, at disse efterfølgende hjælpes til at blive indplaceret på arbejdsmarkedet ud fra egne forudsætninger.

For at leve op til målsætningen om, **at Middelfart Kommune skal være blandt de bedste kommuner i Danmark, der får flest borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen tilknyttet arbejdsmarkedet**, vil vi

- arbejde for, at Middelfart Kommune, som arbejdsplads, skal gå foran med hensyn til ansættelse af personale på særlige vilkår, og arbejde for, at private gør det samme.

Evaluering af målene sker ved, at

- I foråret 2008 skal der etableres et formaliseret samarbejde mellem Jobcenteret og Handicap- og Psykiatridelingen omkring indplacering af borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen på arbejdsmarkedet.
- I efteråret 2008 offentliggøres informationsmateriale til borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen om muligheden for at udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet.
- I foråret 2009 skal få afdækket omfanget af borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der ønsker en tilknytning til arbejdsmarkedet, og inden udgangen af 2010 tilstræbes det, at f.eks. X af disse skal være udplaceret i job på særlige vilkår.
- Inden udgangen af 2010 tilstræbes det, at hver X medarbejder i Middelfart Kommune er en person med varige begrænsninger i arbejdsevnen.

Fritidslivet

I Middelfart Kommune vil vi arbejde for, at alle mennesker med handicaps, fysisk som psykisk, får mulighed for at have en aktivt fritidsliv.

For at realisere visionen betyder det at, vi vil

- sikre alle borgere har mulighed for et sundt liv med motion, naturoplevelser og fællesskab
- arbejde for at foreningslivet inkluderer mennesker med handicaps.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, **at alle borgere sikres et sundt liv med motion, naturoplevelser og fællesskab**, vil vi:

- øge fokus på at tilbyde og motivere mennesker med handicaps til deltagelse i foreningslivet
- tage initiativ til sammen med foreninger/personer at oprette særlige idrætstilbud
- sætte fokus på ordninger, der tilgodeser foreninger, der åbner sig for målgruppen og sikre bred information om tilbudene.

For at leve op til målsætningen om, **at foreningslivet med selvfølgelighed inkluderer mennesker med handicaps**, vil vi:

- at kommunen samarbejder med foreningerne og viser vejen, som gør det nemmere for foreningerne at sige ja til udfordringerne, fx ved at stille faglig ekspertise til rådighed, så foreninger får en forståelse af handicaps
- ved hædringen af idrætsfolk også uddele en pris til den klub, der har gjort en særlig indsats for inklusion af mennesker med handicaps
- udbyde en særlig idrætsdag for bo- og værestedstilbud som en årlig fastlagt dag.
- søge at bruge flex/skåne job til støtte i foreningerne

Evaluering af målene sker ved, at

- der i 2010 er mennesker med handicaps i foreningerne, og det undersøges, om der udtrykkes tilfredshed, livskvalitet og sundhedsforbedring ved deltagelse i foreningslivet
- der oprettes en klub på tværs af bo- og beskæftigelsestilbud, som har en kontakt i foreningerne
- Middelfart er kendt for sine indsatser for mennesker med handicaps

Fysiske rammer, herunder mulighed for en bolig efter egne behov og tidssvarende boliger til alle handicapgrupper

Vi vil have en bred vifte af fleksible boligtilbud, som passer til den enkelte borgers behov. Vi vil udvikle nuværende boformer, og følge de samfundsmæssige tendenser, når vi bygger fremtidsboliger. Vi inddrager borgere, pårørende, personale og handicaprådet i planlægningen.

For at realisere visionen betyder det, at vi vil

- skabe boligtyper indenfor de forskellige målgrupper, der imødekommer den enkeltes ønsker om livsstil.
- afklare, hvilke boligtyper, der er behov for at samarbejde med andre kommuner og regionen.
- sikre, at boligerne kan ligge i by eller opland, være tilknyttet til et botilbud eller til et hjemmevejlederkorps, i almindeligt boligbyggeri eller andre boformer.
- arbejde for, at par og familier kan blive sammen.
- sikre tidssvarende boliger

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om at **skabe boligtyper indenfor de forskellige målgrupper, der imødekommer den enkeltes ønsker om livsstil og sikre, at boligerne kan ligge i by eller opland, være tilknyttet til et botilbud eller til et hjemmevejlederkorps, i almindeligt boligbyggeri eller andre boformer** vil vi

- udarbejde en statusrapport, som samler Middelfart Kommunes udviklingsbehov for boligtyper og former, så der kan tages politisk beslutning om, hvilken rækkefølge vi skal prioritere.

- skabe kollegier, videreudvikle vores boformer, indtænke handicap- og psykiatri-boliger ved planlægningen af nye boligtiltag og i alment boligbyggeri
- inddrage interessenter i udformningen og tilrettelæggelsen af boformer
- arbejde for, at par og familier kan blive sammen.

For at leve op til målsætningen om at **afklare, hvilke boligtyper, der er behov for at samarbejde med andre kommuner og regionen** vil vi

- tage initiativ til at indgå i samarbejde med andre kommuner eller Regionen om at skabe boliger til særlige handicapgrupper

For at leve op til målsætningen om **tidssvarende boliger til vores borger** vil vi

- løbende ombygge vores boliger til tidssvarende boliger.

Evaluering af målene sker ved,

- Ultimo 2009 skal der være udarbejdet en plan over vores boligtilbud.
- Ultimo 2009 skal vi have en plan for, hvilke boligbehov, der skal prioriteres i fremtiden.
- Ud fra behovene skal der ultimo 2010 være en tidsplan for fremtidige prioriteringer af anlæg/renovering af boliger.

Tilgængelighed, herunder mobilitet, i forbindelse med benyttelse af diverse tilbud i kommunen

Vi ønsker at mindske de barrierer, som handicappede oplever. Både når de er hjemme, og når de træder ud af deres hoveddør for at deltage i det øvrige samfundsliv.

For at realisere visionen betyder det, at vi vil

- give alle borgere, her i "Danmarks grønneste vækstkommune", mulighed for at bevæge sig ud i naturen
- i samarbejde med kulturlivet medvirke til, at der skabes lige adgang til tilbud til borgere med handicap.
- arbejde for, at det er opmærksomhed på tilgængeligheden, der er styrende – frem for minimumskravene i regler og love
- som kommune gå foran – og arbejde for at få private til at gøre det samme

Målsætninger

Da aktive oplevelser i naturen er en vigtig del af et sundt liv, vil vi, for at leve op til målsætningen om at **give alle borgere, her i Danmarks grønneste vækstkommune, mulighed for at bevæge sig ud i naturen,:**

- synliggøre, hvor vi i kommunen har handicapvenlige stier og grønne områder
- inddrage tilgængelighedsudvalget ved planlægning af nye oplevelsesmuligheder i naturen

For at leve op til målsætningen om, at **i samarbejde med kulturlivet medvirke til, at der skabes lige adgang til borgere med handicap**, vil vi:

- arbejde for, at kulturlivet bliver bedre til at sikre, at deres arrangementer er handicapvenlige
- at vores bo- og dagtilbud til handicappede borgere forpligtes til at deltage i kulturelle arrangementer

For at leve op til målsætningen om, at der **arbejdes for, at det er opmærksomhed på tilgængeligheden, der er styrende – frem for minimumskravene i regler og love**, vil vi:

- arbejde for, at eksisterende anlæg og faciliteter i kommunen forbedres, så handicappede får mulighed for at gøre brug af disse.

For at leve op til målsætningen om, at **kommunen går foran – og arbejder for at få private til at gøre det samme**, vil vi:

- synliggøre, hvad vi gør i kommunen, så vi bliver inspiratorer og idé-katalog for andre
- i samarbejde med handelsstandsforeninger tilbyde kurser til ansatte i detailhandel og serviceerhverv i "det gode møde med en handicappet" med henblik på at optimere kommunikationen mellem dem og borgere med handicap

Evaluering af målene sker ved, at

- hver andet år, første gang ultimo 2010, gøres der status over, om at antallet af oplevelsesmuligheder for de handicappede i det grønne er øget
- vores bo- og aktivitetstilbud skal årligt rapportere om, hvilke kulturelle arrangementer de i årets løb har deltaget i.
- hver andet år, første gang ultimo 2010, gøres der status over, hvor mange faciliteter vi har nået at forbedre, så alle borgere med handicap får mulighed for at gøre brug af disse

Mainstreaming

Handicap Mainstreaming er, at handicapaspektet inddrages i vores daglige arbejde. Her indtænkes de handicappedes behov og forhold, når vi arbejder med udviklingen af kommunen både i beslutnings- og administrative processer.

For at realisere visionen betyder det, at vi

- i et samarbejde med Center for Ligebehandling af Handicappede vil udvikle forskellige værktøjer, der sikrer, at handicapaspektet inddrages
- vil, at de handicappede borger oplever en god kommunikation med vores personale i borgerservice, så al information, såvel skriftligt som mundtligt, er tilgængeligt for modtageren
- vil sikre, at kommunikation via kommunes hjemmeside og elektroniske selvbetjeningsværktøjer er tilgængelige for borger med handicap.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om at **udvikle forskellige værktøjer i samarbejde med Center for Ligebehandling af Handicappede** vil vi:

- udvikle en manual/guideline til den politiske beslutningsproces

For at leve op til målsætningen om, at **de handicappede borgere oplever en god kommunikation med vores personale i borgerservice**, vil vi:

- udvikle en guideline "Det gode møde" rettet mod det direkte møde mellem vores personale i borgerservice og borgere med handicap.

For at leve op til målsætningen om at **sikre, at kommunikation via kommunes hjemmeside og elektroniske selvbetjeningsværktøjer er tilgængelige for borgere med handicap**, vil vi:

- udvikle en guideline/tjekliste for tilgængelig kommunikation via hjemmeside og elektronisk selvbetjeningsblanketter.
- arbejde for, at par og familier kan blive sammen.

Evaluering af målene sker ved, at

- manualen til den politiske beslutningsproces er udarbejdet og taget i brug ultimo 2009.
- i samarbejde med Handicaprådet foretages der hvert ½ år en stikprøvekontrol af dagsordner til politisk udvalg for at kontrollere, at sagsbehandlingen følger manualen til den politiske beslutningsproces.
- handicaptilgængeligt web tilføjes Middelfart Kommunes Kommunikationsstrategi ultimo 2008.

